

Agrupació Fotogràfica de Catalunya

Carrer Duc de la Victòria, 14, pral.

BARCELONA

Any VIII - Núm. 88

Febrer 1933

No es permet reproduir o traduir cap treball publicat en aquest Butlletí sense esmentar el seu origen i el nom del seu autor

L'Assamblea general de socis Consell Directiu per a 1933

President: Joan Roca Miracle.

Vice-president: Jesús Viza.

Secretari: Rafel Maria Martínez.

Tresorer: Salvador Baguñà.

Comptador: Joan Gost.

Vocal Cultura: Manuel Guitó.

Vocal Concursos: Salvador Forcada.

Vocal Laboratori: Enric Aznar.

Vocal Biblioteca: Josep Maria Cortés.

Vocal Butlletí: Josep Pascual.

Vocal Cinematografia i Projeccions: Ramon Bargués.

* * *

Primer Conseller: Josep Torres.

Assessor Tècnic: Joaquim Pla Janini.

L'Assemblea General de socis tingué lloc al nostre estatge el dia 21 del passat gener, a dos quarts d'onze de la vetlla de segona convocatòria, assistint-hi bon nombre de companys. S'aprobaren l'acta del 'Assemblea anterior i l'estat de comptes. Resultà anomenada la Junta quina constitució publiquem al començament d'aquestes ratlles. Entre els acords principals presos, figuren els següents: Modificar la llum de la Sala, deixant-ho en mà del Consell Directiu, la forma i ocasió de fer-ho. S'acordà que els Jurats per a fora de casa siguin anomenats pel Consell Tècnic, podent-ho ésser els senyors de Categoria d'Honor i Primera. Quan es presentin diapositives estereoscòpiques de mides poc corrents, per a ésser observades durant l'exposició, deuran els mateixos interessats cedir l'aparell necessari.

El soci que després d'haver-se inscrit per a pagament d'una quota extraordinària mensual, vulgui tornar a la reglamentària, aquesta s'entendrà sempre com de tres pessetes.

La Comissió de Concursos cuidarà del penjat del Saló, procurant, a ésser possible, que els que pengin, no siguin concursants.

S'acordà un augment de quota mensual de 0'10 pessetes a cada soci per a sosteniment de la biblioteca, a partir del proper mes d'abril.

S'acordà celebrar l'assemblea de gener, el primer dissabte de gener i si aquest és festa, el dia abans.

Wellington

**Pel·lícules
i
Fim-packs**

IX Concurs Anual

El dia 14 del passat gener, tingué lloc al nostre estatge, la inauguració del nostre IX Concurs Anual.

A l'acte, que es veié molt concorregut, assistí el senyor Raboso, en representació del Governador, el catedràtic senyor Apraiz, en representació del Rector de la Universitat, trobant-s'hi representades les següents societats: Centre Excursionista de Catalunya, Ateneu Enciclopèdic Popular, Centre de Dependents del Comerç i de la Indústria, Societat d'Atracció de Forasters, Centre Excursionista de Gràcia, Centre Excursionista del Vallès i altres molts més que sentim no recordar. També estigueren presents la majoria dels expositors, i molts socis acompanyats de llurs respectives famílies, i periodistes. Després d'haver-se retirat els representants oficials, als quals, deures del càrrec, no permeteren el perllongar més la seva estància entre nosaltres, l'amic Martínez, de la Comissió de Concursos i Exposicions, procedí a llegir el fall del Jurat Qualificador, que fou constituït pels senyors Suñer, Areñas i Opisso, per la Fotografia Plana, i senyors Aguiló, Juandó i Paluzie per l'estereoscòpica, qual fall inserim al final d'aquestes ratlles, i acte seguit pronuncià breus mots per explicar el que el Concurs Anual representa per a la nostre Entitat i agrair a tots els presents llur assistència.

La festa finalitzà amb un esplèndid lonx, éssent prop de les nou quan es va tancar el Saló.

Fall Fotografia Plana

CATEGORIA D'HONOR

TROFEU: Joaquim Plà Janini.

BROMURS

Primera Categoria.

Medalla d'or: Francesc de P. Ponti.

Medalla daurada: Joaquim Gasca.

Medalla d'argent: Antoni Campaña.

Medalla de bronze: Salvador Forcada.

Segona Categoria.

Medalla daurada: Josep Maria Lladó.
Medalla d'argent: Ramon Godó.
Medalla d'argent: Lluís Corbella.
Medalla de bronze: Jaume Roca.
Medalla de bronze: Josep Vicens.
Medalla de bronze: Enric Aznar.
Medalla de bronze: Xavier Tarragó.
Medalla de bronze: Josep Guilera.

PIGMENTARIS

Primera categoria

Medalla d'or: deserta.
Medalla daurada: Antoni Campañà.
Medalla d'argent: deserta.
Medalla de bronze: Josep Marimon.

Segona categoria

Medalla daurada: Josep Pascual.
Medalla d'argent: Jaume Roca.
Medalla d'argent: Bonaventura Oliver.
Medalla de bronze: Francesc Fosch.
Medalla de bronze: deserta.
Medalla de bronze: deserta.

ESTEREOSCOPIA

Primera categoria

Medalla d'or: Joan Porqueras.
Medalla daurada: Rafel Maria Martínez.
Medalla d'argent: Francesc Julià.
Medalla de bronze: Joan Gost.

Segona categoria

Medalla daurada: Bonaventura Oliver.
Medalla d'argent: Artur Bunjons.
Medalla d'argent: Joan Fontanillas.
Medalla de bronze: Francesc Cabot.
Medalla de bronze: Adrià Pardos.
Medalla de bronze: Francesc Fosch.

AUTOCROMIA

Primera categoria

Medalla d'or: deserta.

Medalla daurada: Josep Maria Vilaseca.

Medalla d'argent: Josep Pujol.

Medalla de bronze: Joan Fontanillas.

Segona categoria

Medalla daurada: deserta.

Medalla d'argent: Josep Eladio.

Medalla d'argent: Artur Bunjons.

Llista dels senyors socis de les categories d'Honor i Primera

Desitjant el C. D. tenir degudament registrats els noms dels senyor socis que pertanyen a les categories abans mencionades, publiquem a continuació una llista dels que, segons les dades que es tenen, han de figurar en elles. Els noms hi són inserits per ordre d'antiguetat i estan inclosos els dels que han ingressat enguany.

CATEGORIA D'HONOR

BROMURS

1.—Claudi Carbonell.

4.—Joaquim Pla.

2.—Mateu Balcells.

5.—Josep Pascual.

3.—Josep Escayola.

6.—Joan Porqueras.

7.—Francesc Ponti.

PIGMENTARIS

1.—Claudi Carbonell.

2.—Joaquim Pla.

ESTEREOSCOPIA

1.—Joan Porqueras.

AUTOCROMIA

1.—Rafel Degollada.

PRIMERA CATEGORIA

BROMURS

1.—Josep Torres.	10.—Josep Marimon.
2.—Francesc Miró.	11.—Carles Maria Quintana.
3.—Salvador Forcada.	12.—Joan Rocavert.
4.—Josep Pérez Donaz.	13.—Francesc Fosch.
5.—Zenon Fornaguera.	14.—Lluís Bouffard.
6.—Salvador Burguñà.	15.—Joaquim Gasca.
7.—Rafel Maria Martínez.	16.—Josep Maria Lladó.
8.—Antoni Campañà.	17.—Ramón Godó.
9.—Teodor Ripoll.	18.—Lluís Corbella.

PIGMENTARIS

1.—Joan Rocavert.	7.—Carles Maria Quintana.
2.—J. Pérez Noguera.	8.—Josep Marimón.
3.—Joan Porqueras.	9.—Francesc Ponti.
4.—Ricard Martínez.	10.—Antoni Campañà.
5.—Josep Pérez Donaz.	11.—Josep Pascual.
6.—Teodor Ripoll.	12.—Jaume Roca.
13.—Bonaventura Oliver.	

ESTEREOSCOPIA

1.—J. Pérez Donaz.	8.—Artur Baltasar.
2.—Rosend Torras.	9.—Joan Font.
3.—Rafel Maria Martínez.	10.—Francesc Julià.
4.—Albert Tió.	11.—Teodor Ripoll.
5.—Joan Mestres.	12.—Lluís Corbella.
6.—Salvador Baguñà.	13.—Bonaventura Oliver.
7.—Joan Gost.	14.—Artur Bunjons.
15.—Joan Fontanillas.	

AUTOCROMIA

1.—Rosend Torras.	4.—Josep Pujol.
2.—Josep Marimon.	5.—Adrià Pardos.
3.—Josep Maria Vilaseca.	6.—Josep Eladio.
7.—Artur Bunjons.	

Assistents a l'acte de la inauguració del IX Concurs
Anyal

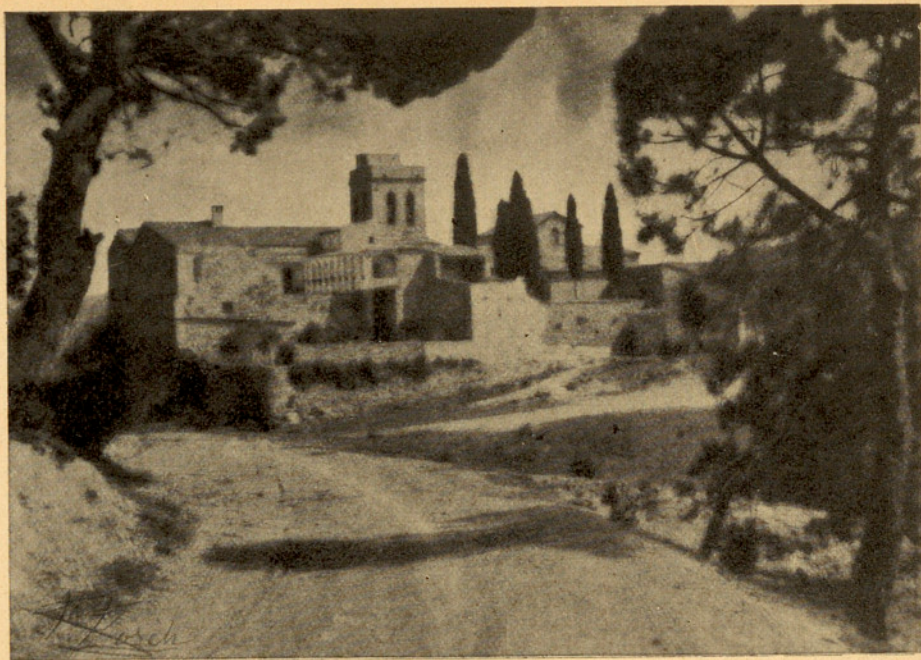
AGRUPACIÓ FOTOGRÀFICA
DE CATALUNYA

«Sota el sol del migdia» (Bromur)
Soci-autor: Rafel M.ª Martínez Roger
V Saló de Primavera

«Sant Marçal» (Bromur)
Soci-autor: Adrià Pardos
I Concurs Popular Català

«Paisatge» (Bromur)
Soci-autor: Francesc Fosch

La Mecànica del tiratge dels positius estereoscòpics

por J. LANGRADE

(Continuació.)

Per a fer la inversió de les imatges en el tiratge de les diapositives dels formats generalment usats avui dia, n'hi han tres procediments que poden donar resultats gairebé equivalents, a condició de prendre algunes precaucions en les operacions:

- 1) Negatiu tallat, permetent el tiratge en una sola vegada.
- 2) Xassis inversor *pa i vé*.
- 3) Xassis inversor amb negatiu immòbil.

Anem a examinar-les succesivament:

1) *Negatiu tallat*. — Amb un diamant de vidrier i sobre la planxeta esmerçada per invertir els dos elements de les autocromes, es talla el negatiu en dos parts iguals i es col·loquen les dues meitats, amb la terra a baix i el cel a dalt i invertides en un xassis de llargària convenient. Per al format 6 ó 7 x 13, aquest xassis tindrà una llargària interior de 130 mil·límetres. Si la placa tingués veritablement 130 mm. de llargària, les dues meitats, després de la inversió, omplirien exactament el xassis, però si, tal com succeix sovint, la placa no té més que 129 ó 128 mm. hi haurà un joc d'1 a 2 mm. Aquest joc deurà ésser localitzat, del tot, entre les dues meitats, recolzant cadascuna d'elles contra les extremitats del xassis. Es comprèn que si la separació homòloga del negatiu és de 65 mm., les seves dues meitats, després de la inversió i si hom les juxtaposa per contacte una contra l'altre, no presentaran entre llurs punts homòlegs invertits més que una separació de 63 ó 64 mm., i aquesta separació homòlega, que serà la de la diapositiva, variaria segons la llargària de les diverses plaques negatives. La diapositiva serà tost col·locada amb precaució a la mateixa distància de les extremitats, perquè ella no tindrà tampoc més que 129 ó 128 mm. i hom deurà repartir la seva manca de llargària entre les dues extremitats. Per aquestes operacions el xassis de tiratge no deu ésser pla damunt un plànol horitzontal, sinó que té que ésser

inclinat com un pupitre, a fi que hom pugui ésser ben segur de què les plaques es recolzaran contra la vora inferior de la galze del xassis. Això és important, car en la semi-obscuritat del laboratori hom no veuria si les plaques es recolzen sobre dit galze i en aquest cas, les dues imatges no estarien a la mateixa alçària, greu defecte que podria obligar a tenir que tornar a fer el diapositiu.

Hem suposat que la separació homòloga del clixé és de 65 mm., però hi han aparells estereoscòpics on la separació és de 64 mm. (Monobloc, Gaumont). Es tindria llavors 66 mm. al positiu. Hi han també aparells que tenen 67 mm. de separació, tenint aleshores 63 mm. en el positiu com per al Verascop.

Hom veu, doncs, que mitjançant quelques precaucions, hom podrà obtenir amb clixés d'un determinat aparell, totes les diapositives amb una separació igual dels punts homòlegs i en conseqüència susceptibles de donar en un mateix estereoscop idèntica satisfacció.

2) *Xassis va i ve.* — Tots els estereoscopistes en coneixen el maneig: El xassis agafat amb la mà esquerra, inclinat com un pupitre, hom posa el clixé, la terra a baix, el cel a dalt, la gelatina a sobre, recolzat a fons, a l'esquerra, per exemple, i la diapositiva amb la gelatina cap per avall, recolzada també a fons i a la banda contrària. Hom tanca el xassis i es fa la primera exposició. Hom pren novament el xassis en la mateixa posició inclinada, hom inverteix les dues plaques, clixé a la dreta i diapositiva a l'esquerra, i hom fa la segona exposició, en les mateixes condicions d'illuminació, de distància i de duració que la primera.

Quan les plaques, negativa i positiva, tinguin exactament la llargària de 130 mm., la llargària interior del xassis haurà ésser de 195 mm. i per una separació homòloga de 65 mm. en el negatiu, hom obtindrà una separació homòloga positiva de 65 mm. Però si en un xassis de 195 mm. hom impressiona un clixé de 128 mm. de llargària sobre una diapositiva de 128 mm., és fàcil comprendre que en cadascuna de les dues plaques, havent estat portada 1 mm. massa lluny en cada operació, la separació homòloga positiva no serà pas de 65 mm. sinó de 65 més 2 més 2, o sigui 69 mm.

D'una manera general, si designem per:

C la llargària interior del xassis,

N la llargària de la placa negativa,

P la llargària de la placa positiva, i

D la separació homòlega positiva,

tindrem la relació $D = 2C - N - P - 65$, per a una separació homòlega negativa de 65 mm. Hom veu, doncs, que la distància dels punts homòlegs del positiu (*D*) serà tant més gran quan més curtes són les plaques.

Alguns constructors, per a corregir aquest defecte, han imaginat el reduir a 193 mm. la llargària interior de llurs xassis. No trobant-se més que per excepció les plaques de 130 mm. hom obté aleshores en la major part dels casos, els valors següents: (amb el xassis de 193 mm.)

N	P	D
129	129	63 mm.
129	128	64 »
128	129	64 »
128	128	65 »

Però quan hom troba per atzar dues plaques de 130 mm. *D* descen a 61 mm. La superposició de les dues imatges serà sempre possible, però pot haver-hi línies blanques en les vores exteriors dels ocultadors fixats en l'estereoscop.

Hem cercat resoldre el problema d'una manera completa per a tots els casos. Hom veu per la forma de la vàlua de *D* que això no és possible més que adaptant cada vegada la llargària de *C* del xassis a la llargària de les plaques *N* i *P*. En conseqüència, havíem disposat a cadascuna de les extremitats dels xassis un mitjà de regulació (una dent excèntrica) que permetia el reduir quan era necessari la llargària interior en una quantitat precisament igual a la meitat de la manca de llargària de cadascuna de les plaques. Es disminuïa el xassis maniobrant el dent, a la dreta, per a la manca de llargària de mitja negativa i a l'esquerra quan dita manca era de la mitja positiva. Aquestes dues operacions podien fer-se fàcilment en la semi-obscuretat del laboratori, mercè a dues marques traçades a l'interior del xassis, però, no obstant resultava un xic complicat tot això.

No obstant, és precís remarcar que en la major part dels casos totes les plaques de la mateixa caixa tenen idèntica llargària. Era suficient, doncs, quan hom feia el tiratge d'una sèrie de plaques, de donar un cop d'ull sobre la regulació de

posició de cada placa nova, per a comprovar si hom necessitava modificar-la.

En el cas on el negatiu ha estat obtingut en un aparell que tingui 64 ó 67 mm. entre els eixos dels objectius, l'ús del xassis *va i ve* dóna diferències del mateix ordre esmentat. La fórmula de D permet el càlcul fàcil dels valors de la separació positiva, segons la llargària de les dues plaques.

3) *Xassis inversor amb negatiu immòbil.* — Aquest tipus és més molest com llargària que el *va i ve*, i d'un preu un xic més elevat. Però és molt superior. Es comprèn, en efecte, que si el negatiu és mantingut immòbil durant les dues operacions, les desigualtats de llargària que pugui presentar no tindran influència sobre el resultat final.

El maneig és el següent: Tenint el xassis obert amb la mà esquerra i inclinat com un pupitre, es col·loca el clixé cel a dalt i terra a baix, la gelatina a sobre, en el lloc destinat a rebre-ho, i hom el recolza a fons vers la dreta (molt important). Es col·loca tost la diapositiva a l'esquerra, al fons, vigilat de no fer sortir del seu loc el negatiu (que està situat a la dreta dintre la seva galze), hom tanca el xassis i es fa la primera exposició. Es torna a agafar el xassis en la mateixa posició inclinada i hom accentua aquesta posició vers la dreta per a fer lliscar la diapositiva, per gravetat, a fons, però amb cura de què no salti quan topi contra el fons de la dreta del xassis. Hom tanca i dóna la segona exposició amb la mateixa il·luminació, temps i distància que la primera.

Quan la placa positiva tingui 130 mm. de llargària, el xassis deurà tenir una longitud interior de 260 mm. i en el cas d'una separació homòloga negativa de 65 mm., hom tindrà en el positiu la mateixa separació de 65 mm. Però, si en un xassis de 260 mm. hom esmerça una diapositiva de 128 mm. de llarg (més curta que l'anterior en 1 mm. en cada extremitat), és fàcil de preveure que essent les imatges de la positiva transportades en cada operació 1 mm. massa lluny, la separació homòloga no serà ja de 65 mm., sinó $65+1+1$ o sigui 67 mm. mentre que hem vist anteriorment que amb el xassis *va-i-vé*, en les mateixes condicions, aquesta separació podrà arribar a 69 mm.

Hem acabat de dir que era molt important el recolzar el clixé vers la dreta dintre la seva galze i el començar per fer el tiratge de la imatge de l'esquerra. En efecte, és necessari

que aquesta galze destinada a rebre el clixé tingui una llargària de 130 mm. per a rebre eventualment una placa d'aquesta longitud. Però si el clixé és més curt, tindrà joc dintre el seu allotjament i si hom no vetlla podrà desplaçar-se, de qualsevol manera, quan hom inclini el xassis per a fer lliscar la diapositiva. D'altra banda, si ell es desplaça, la condició d'immobilitat no n'és mantinguda, i els 1 ó 2 mm. que s'haurà desplaçat, es trobaràn de més o de menys en la separació positiva. La manera d'operar indicada evita completament els efectes de les variacions de longitud del clixé.

Designem, de faisó general per:

C.—La llargària interior del xassis.

P.—La llargària de la placa positiva.

D.—La separació homòlega positiva.

Hom tindrà la relació: $D = C - P - 65$ per a un separació homòlega negativa de 65 mm. Com hom veu, D és independent de la llargària de la placa negativa (a condició, ben entès, que aquesta ocupi sempre la mateixa posició durant les dues exposicions, és a dir, que resti immòbil).

Hom veu també que per a minvar l'efecte de les desigualtats de llargària de la positiva, es pot reduir a 257 ó 258 mm. la longitud interior del xassis, tal com el fan qualques constructors avisats, que han estudiat la qüestió. Les plaques de 130 mm. no es troben més que per excepció i hom obté, generalment, valors de D compresos entre 63 a 65 mm. i per a una placa de 130 mm. aquest valor descendeix a 62 mm.; però és fàcil resoldre completament la qüestió.

La fórmula anterior pot escriure's:

$$65 + D = C - P.$$

$65 + D$ és la suma de les separacions homolegues negativa i positiva. D'altra banda, volem que D sigui constant, o que ho sigui $65 + D$.

$C + P$ és la diferència entre la llargària interior del xassis i la de la positiva, és a dir, el recorregut que deu fer la diapositiva quan passa de la posició de la primera exposició a la de la segona. Si hom arriba a realitzar la constància d'aquest recorregut, hom tindrà la certesa que D serà igualment constant.

(Continuará)

(Del Butlletí del Stereo-Club Français)

NOTICIARI

Amortització. — Dels bonos del cinema han estat amortitzats:
21, 97, 104, 115 i 159; 195, 134, 10, 126 i 67; 77., 136, 11, 199 i 32.

* * *

Publicacions rebudes. — Il Corriere Fotografico, de desembre; La Revue Française pour la Photographie et Cinematographie, de gener; American Photography, de gener, i molts butlletins i revistes de societats similars, quina tramesa agraïm des d'aquestes ratlles.

* * *

Errada d'impremta. — En el darrer número de gener, en l'article titulat "Revelador Glicina-Metol", en la pàgina 9, ratlla 15, diu: "Cubeta de bany suau (per a sub-exposicions)", i deu dir: "Cubeta de bany dur (per a sobre-exposicions)", essent el reste conforme.

* * *

Cursos. — El dia 9 del present mes, a les deu de la vetlla, començaran al nostre estatge els cursets sobre obtenció de negatius, a càrrec del company En Rafel M.ª Martínez. La matrícula per als senyors socis és gratuïta i cal inscriure's a Secretaria.

* * *

Properes projeccions. — El dia 17, a un quart d'onze de la vetlla, es celebrarà al nostre estatge una projecció de cinema, la qual s'anunciarà per invitació particular.

El 10 de març, el nostre consoci En Federic Juandó projectarà una col·lecció de diapositives, de la qual n'és autor, i el 24 de dit mes el soci N'Enric Ochs celebrarà una projecció comentada sobre les Castelles i llurs monuments.

* * *

Comissió de Concursos i Exposicions

PROPER SALO:

III Saló Internacional de San Diego (Califòrnia).

Mides màximes: 40 x 40 cms.

Termini d'admissió (A l'Agrupació): 25 febrer 1933.

Drets i despeses: 16 pessetes.

42 Saló de Birmingham.

Termini d'admissió a l'Agrupació: 10 de febrer de 1933.

Mides màximes: 40 x 44 cms.

Despeses i drets d'entrada: 2'10 pessetes per cada prova, més 2 pessetes per envió.

Comissió de Laboratoris

Es fa avinent als companys, que desitjant el C. D. instal·lar uns armaris amb calaixos individuals per a facilitar als socis el poder deixar el material necessari per llurs treballs, sense tenir-ho que carretejar a domicili, convé que tots els companys que ho desitgin s'inscriguin des d'ara per així tenir una idea del nombre de departament que hom deu bastir. La quota mensual corresponent a aquest servei no ha estat encara fixada, però és desig d'aquest C. D. reduir-la al límit mínim possible.

OFERTES

Aparell Ica-Ideal, 6'5x9 cms. Tessar-Zeiss 4'5, amb 12 chassís, un chassís film-pack; dos ecrans i cartera. Estat nou. Pessetes 350. Raó: Josep Pasqual, a l'Agrupació.

* * *

Stereax Netal 6x13. Una parella Zeiss 4'5x12 cms. Una parella Zeiss 6'3x9 cms. Una parella Mayer 9 de 7'5 cms. 12 chassís. Preu: Ptes. 850. Josep Maria Vilaseca. Agrupació, Secretaria.

El més bonic de la fotografia és sense dubte el positivar en procediments pigmentaris, essent l'únic molest la preparació preliminar d'aquests. Doncs bé, si voleu estalviar-vos les molesties que comporta el fer contratipus i negatius grans en el tiratge de Fressons o de Carbons, la casa

BOADA I CAMPAÑA

Tallers, 17

vos ofereix la seva secció de treballs artístics, única especialitzada en ampliacions amb trama, flou, etc., per a concursos o exposicions, contratipus, negatius grans, ampliacions en paper Bromoli, rebaixades i curtides i a punt d'entintar, Retoc de negatius, enganxaments de còpies per àlbums, reproduccions etc.

Gran Stok de plaques pancromatiques, material per a retoc, paper Bromoli, pel·lícula de grà fi per Leica i tamanyes petits, Tramas de totes mides, fotomètres, etc.

Continuament ocasions en aparells i materials.

Preus aventajosos pels socis de la agrupació.

Cursos de Fotografia Elemental

PRIMERA LLIÇÓ:
Dia 9 febrer de 1933,
a les 10 de la vetlla

Suscripcions gratuïtes per els socis a secretaria
tots els dies feiners de 7 $\frac{1}{2}$ a 8 $\frac{1}{2}$

Dia 17 de febrer de 1933
a $\frac{1}{4}$ d'onze de la vetlla

Sessió de cine

Detalls per invitacions particulars